

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Jus Canonicvm R.P. Pavli Laymanni, Soc: Jesu Theologi, Et
Olim In Alma Et Episcopali Academia Dilingana SS.
Canonum Ordinarii Professoris**

Laymann, Paul

Dilingæ, 1666

Capitvlvm XII. Sciant.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-62559](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-62559)

terim tamen non negatur, (quamuis id ad propositum non faciat) quòd Iudex ex alijs indicijs, vel alio accedente accusatore, nonnum processum instituere possit.

CAPITVLVM XII.

Sciant.

PARAPHRASIS.

Excommunicationis sententiam ipso facto incurrunt, quicumque clericos, aliásue personas ecclesiasticas, ad quas in Ecclesijs, Monasterijs, alijsue pijs locis electio spectat, vel earundem consanguineos, in beneficijs, aut quibusue bonis, grauare presumpserint, per se, vel per alios spoliando, aut aliter iniuste persequendo; propterea quòd rogati, vel moniti, vt certam personam eligant, petitioni parere noluerint. Ita Gregor. X. in eod. Lugdun. cap. 11.

SUMMARIVM.

1. Ad censuram huius c. incurrendam requiritur i. grauamen iniustum.
2. Vt illud inferatur, quia persona illa electa non fuit, pro qua rogatum seu intercessum est.
3. Hac constitutio locum habet etiam in Clerico, aliáue persona ecclesiastica nolente presentare, postulare, confirmare, instituere, ita vt qui illum propterea persequitur, excommunicationem incurrat.
4. Statuitur hac pœna non tantum in facientes, seu spoliantes, sed & in mandantes, & mandatarios exequentes.
5. Dum extenditur hac pœna ad consanguineos, intelligendum est de consanguineis vsque ad quartum gradum.

Pro declaratione huius censuræ quædam aduertenda sunt: Primum. Ad eam incurrendam requiritur grauamen iniustum. Quare si quis eleemosynam, quam antea dare solitus erat, loco pio subtrahat, propterea

quòd eius Rector noluerit instituere personam, pro qua ille rogauit, non incurritur censura, vt notauit Nauarr. in man. c. 27. n. 122.

Secundum. Necessè est vt grauamen iniustum ea de causa inferatur, quia persona illa electa non fuit, pro qua rogatum, seu intercessum est, vt colligitur ex verbis c. pro eo quòd.

Tertium. Aliquæ personæ ecclesiasticæ sunt, & tamen non Clerici, vt Moniales, Religiosi conuersi, Religiosi militares, hospitalarij.

Quartum. Quòd hic dicitur de electione, videtur exempli tantum causa dictum, vel species vsurpata pro genere; vt proinde constitutio hæc locum etiam habeat in clerico, aliáue persona ecclesiastica, nolente presentare, postulare, confirmare, instituere; vt qui ob eam causam illam persequitur, excommunicationem contrahat, propter omnimodæ rationis identitatem. Quæ est communis DD. sententia, Gl. ver. alios, Ioan. Monachi, n. 4. Nauar. loc. cit. Suarez de censur. disp. 23. sect. 4. n. 4.

Quintum. Hæc pœna statuitur non tantum in facientes, seu spoliantes, sed etiam in mandantes spoliari. Sed dubium est, vtrum eam quoq; incurrat mandatarius exequens. Negat Ioan. Monachus n. 3. sed magis placet sententia Gl. cit. ver. alios: quòd incurrat pœnam, cum verè ac realiter persequatur, aut vexet, quamuis ab alio iussus. Quemadmodum si quis Clericum verberet ex alterius mandato, tam ipse, quam mandans excommunicationem canonis contrahit, iuxta c. Vniuersitatis, 24. de sent. excommun. Si tamen talis persona sit, quæ necessitate quadam pareat, vt filius, feruus, censuram hanc probabiliter effugiet, vt Ioan. Andr. hic notauit n. 2.

Sextum. Quòd hæc pœna extenditur ad consanguineos personæ ecclesiasticæ, id communiter intelligitur de consanguineis vsque ad gradum quartum. Aiunt autem, nomine consanguineorum nõ posse etiam comprehendere affines, vel familiariter coniunctas personas. Quòd verum est: sed bene aduertit Suarez, posse esse quasdam personas eo modo

do coniunctas, vt iniuria, vel spoliatio ipsis illata deriuetur atq; etiam intendatur in personam ecclesiasticam, eò quòd eligere recufauit personã, pro qua rogatum fuit. quo casu censura excommunicationis contrahetur.

CAPITVLVM XIII.

Generali.

PARAPHRASIS.

In generali Concilio Lugdunensi cap. 12. excommunicantur omnes, ac singuli, qui sub titulo regaliorum, vel custodiæ seu guardiæ, vel aduocationis seu defensionis, in Ecclesiis, Monasterijs, alijsue pijs locis, bona eorum de nouo vsurpare præsumunt: Sed & Clerici, Monachi, & reliquæ ecclesiasticorum locorum personæ, si id fieri procurent. Porro Clericis, qui se, quatenus possunt ac debent, talia audentibus non opponunt, interdicitur ab eo tempore, ne de prouentibus earum ecclesiarum, aut locorum quidquam percipiant. At verò ij domini, qui à fundatione Ecclesiarum, aliorumue locorum, vel ex antiqua consuetudine dicta iura sibi vendicant, ijs præcipitur, vt potestate sua non abutantur, & ab ijs, quæ ad fructus seu redditus tempore vacationis prouenientes non pertinent, se abtineant, & bona reliqua, quorum se custodiam habere asserunt, dilabi non permittant, sed in bono statu conseruent.

SUMMARIUM.

1. *Vt vsurpantes de nouo bona ecclesiarum, monasteriorum, &c. sub titulo regaliorum, &c. excommunicationem incurrant, duo coniunctim requiruntur. 1. Vt aliquis regalia, ius custodiæ, vel aduocationis de nouo sibi vendicet. 2. Vt ob eum titulum bona ecclesie, monasterij &c. vsurpare præsumat.*
2. *Vacante ecclesiã laicus non potest constitui vniversalis œconomus seu administrator bonorum ecclesie.*

3. *Si tamen laicus v. g. patronus vel aduocatus titulum administrationis fundatum habeat in consuetudine immemoriali, is difficile illi auferri poterit.*
4. *Curandum autem tunc est, vt talis administratio seu perceptio fructuum non cedat in grauamen ecclesie.*
5. *Consuetudo Gallie, secundum quam ecclesie vacantis prouentus Rex Gallie administrat, non mero facto, sed titulo Pontificij priuilegij niti debet.*
6. *Male faciunt Clerici ac persona religiose, & interdum etiam censuram incurrunr, si secularibus dominis, qui libertatem ecclesiasticam violant, & in ecclesia vsurpant, consilio aut quouis opæ faueant, aut quantum in ipsis est, non impediunt.*

NOTANDVM I. Ad hanc excommunicationem incurrendam duo coniunctim requiruntur: Et vt aliquis regalia, ius custodiæ, vel ius aduocationis de nouo sibi vendicet, & vt ob eum titulum bona Ecclesie, Monasterij, alteriusue ecclesiastici loci vsurpare præsumat. Ita docet Ioan. Andr. hic, n. 1. Nauar. in man. c. 27. n. 123.

Regalia hoc loco dicuntur collectæ: nos vocamus staturas, quas Imperator titulo supremi domini imponit, secundum quod omnes terras Imperij, ratione feudi antiquissimi, subiectas sibi habet, vti Gl. indicat in c. tributū caus. 23. q. 8. eaq. regalia (in c. præterea 23. de iure patron. appellatur *regium*) inferioribus ducibus ac magistratibus in feudum dari solent.

Exinde autem inferitur 1. Si terra nomine feudi, adeoque onere regali Imperatori obligata, ad ecclesiam transeat, onus simul transferri, quia res transit cum onere suo & ex literis 5. de pignoris.

2. Hæc causa est, cur Imperator generalis quodammodo patronus censeri debeat ecclesiarum, quæ in Imperio sunt, vti ex communi docet Castaldus q. 100. videl. ratione fundi, qui ex antiquissima origine secundum proprietatem ad Imperatorem seu regem spectabat, cum ecclesie fundarentur.

Inte-